

Budsjetthøring i Familie- og kulturkomiteen

Mandag 11. november 2013

MFO mener at økningen i kulturbudsjettet er bra og nødvendig, men det er ikke nok

Kulturrådets rammer:

- Reduksjonen i Norsk kulturfond og Norsk kulturråds rammer er svært bekymringsfullt.
- Vi forutsetter at den fortsatte prioriteringen av arrangørene medfører flere oppdrag og høyere honorarer for norske musikere og at ordningene som kommer musikere direkte til gode også økes.
- Følgende ordninger bør få økte rammer:
 - Musikerordningen
 - Tilskuddsordningen for kirkemusikk
 - Ensemblestøtten

Statens kunstnerstipend:

- Antall stipender og størrelsen på stipender må økes betraktelig.

Orkestrene, Den Norske Opera & Ballett og teatrene og scenekunstinstitusjonene

- Rammene må økes for å forhindre en nedgang i produksjonskapasiteten.

Kulturskolene:

- Det er fortsatt langt igjen til målsettingen om at alle barn som ønsker det, skal få et kulturskoletilbud av god kvalitet til en rimelig pris. Lovfesting av omfang og kvalitet i kulturskoletilbudet blir nå viktigere enn noen gang.

MFOs merknader til budsjettforslaget fra Kulturdepartementet

Kap. 321, 323 og 324

Generelt

Regjeringen Stoltenbergs forslag til budsjett fulgte på mange områder opp en langvarig og positiv utvikling av statens satsing på kunst og kultur. Vi må dessverre konstatere at Regjerings Solbergs endringsforslag reverserer denne utviklingen på mange viktige områder.

Vi vil i denne budsjettthøringen benytte anledningen til å peke på noen områder som vi vil be komiteen vie særskilt oppmerksomhet.

Kap. 321 Kunstnerformål

Ingen av budsjettforslagene tar inn over seg de dårlige inntektsforholdene for kunstnere, slik som det ble påvist senest i undersøkelsen om kunstnerens aktivitet, arbeids- og inntektsforhold i 2008.

Den statlige stipend- og vederlagspolitikken er fortsatt viktige elementer i arbeidet for å bedre kunstneres levekår. MFO har sammen med andre organisasjoner i Kunstnernettverket hatt en fruktbar dialog med Kulturdepartementet om utfasing av garantiinntektsordningen og overføring av frigjorte midler til stipendordningene. Dette omfattet også etablering av nye stipendordninger for etablerte kunstnere og seniorkunstnere.

Vi er derfor både overrasket og skuffet over at Regjeringen nå foreslår at disse ordningene ikke skal settes i verk i 2014, og at budsjettammen reduseres med hele 15 millioner kroner. Dette innebærer at den totale rammen for stipender og garantiinntekter reelt sett reduseres i forhold til nivået i 2013.

Vi har tidligere år pekt på at det har vært for få stipender og at stipendene har vært alt for små til å dekke det faktiske behovet. Budsjettforslaget for 2014 fra Regjeringen Stoltenberg var heller ikke tilstrekkelig til å bøte på dette, men det var i det minste et skritt i riktig retning. Endringsforslaget fra Regjeringen Solberg betyr dessverre mange skritt i feil retning både med hensyn til økonomisk ramme og utviklingen av nye stipendordninger.

MFO vil dessuten nok en gang be komiteen rette oppmerksomheten mot svakheter i regelverkene for trygdeytelser og pensjonsordninger, særlig for næringsdrivende kunstnere og frilansere med lave og ustabile inntekter. Vi mener at det snarest må gjennomføres en utredning som tar for seg kunstneres levekår og som kan se på hvordan kunstneres økonomi og levekår kan bedres.

Kap. 323 Musikkformål og kap. 324 Scenekunstformål

Post 55 og 56 Norsk kulturfond - ettårige og flerårige prosjekttilskudd

Støtteordningene for arrangører og festivaler er blitt styrket de siste årene. Dette har bidratt til å sikre gode rammevilkår for arenaer hvor noen av våre medlemmer tar på seg oppdrag. Det er imidlertid slik at størsteparten av arrangørenes inntekter går med til å honorere store utenlandske artister. Vårt håp om at bedre vilkår for arrangørene også skulle føre til flere oppdrag og økte honorarer for norske musikere har dessverre i liten grad slått til.

Regjeringen Stoltenberg foreslo at støtteordningen til musikkformål skulle økes med 14 millioner kroner i 2014, med særlig vekt på publiseringsstøtten og tilskuddsordningen for arrangører.

MFO er enig i at publiseringsstøtten fortsatt må prioriteres. Dette er en naturlig tilpasning til det nye digitale markedet og det er viktig at ordningen følger markedets utvikling til enhver tid. Vi er imidlertid ikke enig i at arrangørstøtten skal økes ytterligere uten at det samtidig gis rom for en betydelig styrking også av musikerordningen og ensemblestøtten.

Når Regjeringen Solberg nå foreslår en både reell og nominell reduksjon av den samlede tilskuddsrammen og samtidig opprettholder prioriteringen av arrangørstøtten, vil dette budsjettet føre til langt dårlige betingelser for utøverne.

Musikerordningen går direkte til norske utøvere og bør etter vår mening få et økt fokus i årene framover. Rammene har i lengre tid vært for små, og mange søknader er imøtekommet med bare en liten del av behovet. Prosjektene må dermed gjennomføres på sparebluss, noe som i de fleste tilfellene går ut over overskuddet og dermed utøvernes inntekter.

Ensemblestøtten er en ordning som er særlig viktig for våre medlemmer. Vi stiller oss imidlertid uforstående til at ensembler som mottar ensemblestøtte ikke skal kunne få støtte fra de andre tilskuddsordningene til særskilte prosjekter. Det fører til at mange ensembler har basisfinansiering, men likevel ikke økonomi til å gjennomføre så mange konserter og turneer som det faktisk kunne vært mulig å gjøre med hjelp av andre tilskudd.

Vi vil også minne om at den særskilte tilskuddsordningen for **kirkemusikk** er av stor betydning for gjennomføringen av mange prosjekter innenfor dette området. I mange kommuner er kirken det eneste kulturhuset som finnes. Ordningen er helt essensiell for konsertaktiviteten i kirkene, og det er hevet over enhver tvil at rammene i ordningen ikke er tilstrekkelige for å opprettholde musikkaktiviteten i kirkene.

Rammene for alle disse tilskuddordningene bør derfor økes betraktelig både i 2014 og i årene videre framover. I stedet foreligger det nå et forslag som dessverre vil medføre svært merkbare reduksjoner.

Orkestrene, Den Norske Opera & Ballett (Operaen), teatrene og scenekunstinstitusjonene

De fleste orkestrene og Operaen har de siste årene fått økt sin produksjonskapasitet som følge av endrede tariffavtaler og mer fleksibel arbeidstid. Dette medfører imidlertid økte lønnsutgifter og i likhet med de fleste statlige virksomheter rammes disse virksomhetene i tillegg av raskt voksende pensjonsutgifter.

Operaen fikk i fjor øremerkede midler for å sikre operaens likviditet i forbindelse med økte pensjonskostnader. På dette budsjettet foreslås det imidlertid bare en indeksjustering. Det samme gjelder for de fleste andre institusjonene og for teatre og scenekunstinstitusjoner.

MFO er overrasket over at Kulturdepartementet ikke har forstått at institusjonene har et problem når det gjelder sine pensjonsforpliktelser. Uten at tilskuddene økes mer enn det som er foreslått vil ikke den nye produksjonskapasiteten kunne utnyttes i årene som kommer, og det er først og fremst den kunstneriske virksomheten som vil bli skadelidende.

Tilskuddene til de fleste av disse institusjonene bør økes vesentlig mer enn det som følger av budsjettforslaget for 2014 dersom man skal unngå en reduksjon i antall produksjoner og svekket kunstnerisk kvalitet.

Kulturskolene

MFO må også i år ta opp kulturskolenes situasjon med Familie- og kulturkomiteen, selv om de aktuelle budsjettkapitlene hører inn under Kirke-, utdannings- og forskningskomiteens områder.

Regjeringen Stoltenberg foreslo å bevilge i overkant av 178 millioner kroner til en uketime med gratis kulturskoletilbud i skole- eller SFO-tida.

Vi var naturligvis glade for at Regjeringen ville bruke mer penger på kulturskolene, og for at mer av kulturskoletilbudet med dette blir flyttet til vanlig skoletid og SFO-tid. Vi var også glade for at dette tilbudet skulle være gratis, og at det dermed må forventes å bidra til lavere egenbetaling.

Vi er derfor også svært skuffet over at Regjeringen Solberg foreslår å avvikle ordningen, og at de vil trekke forslaget om å lovfeste et slikt kulturskoletilbud. Vi må derfor nok en gang konstatere at det er langt igjen til målsettingen om at alle barn som ønsker det, skal få et kulturskoletilbud av god kvalitet til en rimelig pris.

MFO vil be Familie- og kulturkomiteen om å bidra til å sette søkelyset på verdien av et godt kulturskoletilbud, og ikke minst på verdien av at tilbudet er tilgjengelig for alle og for en pris som alle har råd til å betale.